Betänkande ReUB 7/2021 rd– B 12/2021 rd

Revisionsutskottet

Revisionsberättelse från riksdagens revisorer om Statens revisionsverks bokslut, verksamhetsberättelse, bokföring och förvaltning 2020

INLEDNING

Remiss

Revisionsberättelse från riksdagens revisorer om Statens revisionsverks bokslut, verksamhetsberättelse, bokföring och förvaltning 2020 (B 12/2021 rd): Ärendet har remitterats till revisionsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- ordförande Veijo Niemi, Riksdagens revisorer
- CGR, OFGR Ari Lehto, BDO Oy
- direktör Tuula Sandholm, Statens revisionsverk
- planeringschef Jenni Leppälahti, Statens revisionsverk
- ordförande Sami Vuorinen, Eduskunnan akavalaiset ry
- ordförande Leena Kerkelä, Eduskunnan virkamiesyhdistys ry
- ordförande Timo Oksanen, Valtiontalouden tarkastusviraston virkamiesyhdistys ry.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottets tidigare utredningar i ärendet

Revisionsutskottet lämnade betänkande om Statens revisionsverks ekonomiförvaltning i juni 2021 (ReUB 2/2021 rd). Utskottet utredde revisionsverkets interna kontroll och riskhantering samt hur verket iakttagit principerna för god förvaltning och de relevanta bestämmelserna. I sitt arbete hade utskottet tillgång till den särskilda granskning som riksdagens revisorer låtit utföra i april 2021. Utskottet har tagit del av resultaten av den särskilda granskningen och noterat sina iakttagelser i betänkandet i fråga. Efter denna tidpunkt har revisionsberättelsen från riksdagens revisorer om revisionsverket 2020 remitterats till utskottet för betänkande.

Utskottet anser att det är viktigt att betona revisionsutskottets ansvarsområde och uppgifter när det gäller revisionsverket, å ena sidan, och vilka frågor som hör till verket självt, å andra sidan. Dessa frågor behandlas närmare i utskottets betänkande (ReUB 2/2021 rd).

Enligt grundlagen finns Statens revisionsverk i anknytning till riksdagen. Verket har garanterats funktionellt oberoende. Till revisionsutskottets ansvarsområde hör tillsynen över revisionsverkets ekonomiförvaltning, och verket är redovisningsskyldigt gentemot riksdagen för sin användning av offentliga medel enligt samma principer som regeringen är redovisningsskyldig gentemot riksdagen. Revisionsutskottets tillsynsuppgift omfattar inte den operativa ledningen av vare sig revisionsverket eller några andra statliga myndigheter, inrättningar, ministerier eller statsbolag.

Revisionsverket beslutar självt i enlighet med sina egna processer om sin arbetsplan, inriktningen av sin inspektionsverksamhet samt tidpunkterna för inspektionerna och sättet att utföra dem. Följaktligen är det verket självt som fattar beslut om sina prioriteringar, valet av teman, hur inspektionerna genomförs och resurserna för verksamheten.

Utskottet granskar revisionsverkets arbete flera gånger under året i samband med att revisionsverket i form av riksdagsärenden överlämnar berättelser till riksdagen för betänkande. Utskottet har då möjlighet att utvärdera revisionsverkets arbete och slutsatser samt nyttan för riksdagens parlamentariska kontroll. Det är revisionsverket självt som ska rätta till eventuella missförhållanden i ekonomiförvaltningen som utskottet observerat och lyft fram. Utskottet följer upp och bedömer om de åtgärder som vidtagits är tillräckliga.

Revisionsberättelsen för 2020

Med anledning av revisionsberättelsen från riksdagens revisorer om Statens revisionsverks bokslut, verksamhetsberättelse, bokföring och förvaltning 2020 konstaterar revisionsutskottet att revisionen har utförts enligt god revisionssed. God revisionssed innebär att man genom revisionen på ett betryggande sätt försäkrar sig om huruvida bokslutet eller verksamhetsberättelsen innehåller väsentliga fel och om generaldirektören och förvaltningsdirektören har gjort sig skyldiga till någon gärning eller försummelse som kan leda till skadeståndsskyldighet gentemot ämbetsverket eller brutit mot Statskontorets föreskrifter, budgetförordningen eller verkets ekonomistadga. Vid granskningen av förvaltningen har lagligheten i ledningens verksamhet utretts.

Eftersom revisionsverket hade varit föremål för negativ medieoffentlighet sedan slutet av 2020 och det hade lyfts fram missförhållanden som hänförde sig till hur verkets generaldirektör använt statliga medel, utförde riksdagens revisorer i april 2021 en särskild granskning av generaldirektörens och den övriga högsta ledningens rese-, representations- och anskaffningskostnader från och med 2020. I sin revisionsberättelse för 2020 fäster revisorerna också uppmärksamhet vid den förundersökning som pågår vid Centralkriminalpolisen och vid revisionsutskottets utredning om revisionsverkets ekonomiförvaltning. Enligt revisionsberättelsen bör man i fortsättningen utifrån förundersökningen och den pågående utredningen samt iakttagelserna från den särskilda granskningen behandla behoven av åtgärder för att utveckla revisionsverkets interna kontroll, interna regelverk och instruktioner samt godkännandeförfaranden.

Revisionsverket beviljades 15,8 miljoner euro för omkostnader 2020 (15,7 miljoner euro 2019). Omkostnaderna uppgick till 13,1 miljoner euro. Totalt 2,7 miljoner euro fördes följaktligen över till följande år från omkostnadsmomentet. Det är något mer än året innan.

År 2020 uppgick kostnaderna för revisionsverkets verksamhet till 15,7 miljoner euro. Jämfört med året innan var det en minskning på 0,1 procent. Personalutgifterna var den största utgiftsposten, 12,3 miljoner euro. Det var en ökning med en procent. Upphandling av tjänster var med 2,2 miljoner euro den näst största posten (8,8 procents ökning) efter personalkostnaderna, därefter kom hyrorna med 0,6 miljoner euro (en minskning på 7,7 procent). Inkomsterna från verksamheten uppgick till 720 euro.

I slutet av 2020 hade revisionsverket 146 anställda (146 i slutet av 2019).

Utskottet anser att det är bra att revisionsverket har inlett utvecklingsåtgärder med anledning av revisionsutskottets betänkande om verkets ekonomiförvaltning (ReUB 2/2021 rd) och den särskilda granskning som riksdagens revisorer lät utföra våren 2021. Enligt de sakkunniga är målet att verkets tillvägagångssätt i fortsättningen till alla delar ska överensstämma med de föreskrifter och anvisningar som allmänt tillämpas inom statsförvaltningen. Meningen är bland annat att förbättra upphandlingskompetensen, skärpa resepraxis, regelbundet börja övervaka användningen av stamkundspoäng för tjänsteresor samt se över förfarandena för godkännande av utgifter.

Verket har för avsikt att rikta mer resurser till granskning och tillsyn framöver. Verkets mål är att 50 procent av de totala resurserna ska användas för gransknings- och tillsynsarbete. För det arbetet användes 40 årsverken 2020, 42 årsverken 2019 och 48 årsverken 2018.

Verket håller för närvarande också på att utvärdera en ny ledningsmodell. I utvärderingen gör man en analys av verkets ledningssystem och av de centrala principer och dito praxis som styr verksamheten. Utskottet kommer i fortsättningen att följa hur alla de ovannämnda utvecklingsåtgärderna vid revisionsverket framskrider. Dessutom kommer man att följa hur personalen mår. Utskottet hänvisar till sitt tidigare uttalande (ReUB 2/2021 rd): ”Med tanke på resultaten i ämbetsverkets verksamhet är det viktigt att den personal vid revisionsverket som utför granskningar av lagligheten och ändamålsenligheten i användningen av statliga medel för skattebetalarnas räkning är yrkeskunnig, motiverad och att ämbetsverket har en öppen och respektfull verksamhetskultur. Personalen har också rätt till god ledning.”

Till sist framhåller utskottet att bokslutet och verksamhetsberättelsen enligt utlåtandet från riksdagens revisorer ger riktiga och rättvisande uppgifter om resultatet av revisionsverkets verksamhet och dess ekonomiska ställning i enlighet med bestämmelserna om upprättande av revisionsverkets bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet överensstämmer med varandra också med avseende på de ovannämnda iakttagelser som gjorts vid den särskilda granskningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Revisionsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av berättelse B 12/2021 rd.

Betänkande ReUB 7/2021 rd

Utskottets förslag till ställningstagande

Riksdagen har ingenting att anmärka med anledning av berättelsen.

Helsingfors 21.10.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Marko Kilpi saml
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Veijo Niemi saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Päivi Räsänen kd
medlem Sebastian Tynkkynen saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskotsråd Nora Grönholm
utskottsråd Heidi Silvennoinen
revisionsråd Arto Mäkelä.